

Analysis of the Cancellation of Navad Program Broadcast in the Iranian Premier League

Ali Mohsenifar¹, Morteza Dousti^{2*}, Seyed Reza Hosseini Nia³, Saeid Tabesh⁴

Received: Nov 16, 2019

Accepted: Jul 08, 2020

Abstract

Objective: Television is the most important and influential medium in the development of different aspects of sport, and the Ninety is one of the most important, most popular, most controversial and controversial television program, bringing millions of viewers to television every week; The present study is an analysis of the cancellation of Navad program broadcast in the Iranian Premier League.

Methodology: This is an Analytical research with the mixed method. The sampling method was targeted and convenient. The statistical population of the study consisted of all journalists, media managers, coaches, referees, athletes and managers of football clubs across the country. In the first stage of the research, using interviews with 25 subject of the statistical population, the factors involved in the cancellation of Navad program broadcast were identified. In the second and third stages, the identified factors were assessed by the Delphi group (n = 25). In these two stages, factors with at least 70% positive response remained for the next stage. In the final stage, the identified factors in the previous three stages were ranked using the five-point Likert scale. After collection, the data was analyzed with the TAPSSIS technique.

Results: The results of the study showed that the increase of misjudgment in the Premier League games is the most effective and the absence of coaches and technical staff of the Premier League teams in the substitute programs for Navad program are the most effective factors of the cancellation of Navad program broadcast on the Iranian Premier League.

Conclusion: Therefore, according to the research results, it is suggested to the authorities to improve progress and transparency in the Premier League by emphasizing on prograaming and broadcasting the Navad program.

Keywords: Consequences, cancellation of Navad program broadcast, Premier League, Football, Iran.

1. PhD In Sport Management, Faculty of Sports Sciences, University of Mazandaran, Babolsar, Iran, 2. Associate Professor of Sport Management, University of Mazandaran, Babolsar, Iran, 3. Assistant Professor in Sport management, Shahroud University of Technology, Shahroud, Iran, 4. Associate Professor in Sport management, University of Mazandaran, Babolsar, Iran.

* Corresponding author's e-mail address: dosti@umz.ac.ir

Extended Abstract

Introduction and State of Problem

Due to the wide coverage level of the audience, television has a great role with other mass media; In recent years, television, as a phenomenon with a global impact, has undergone extensive changes in the scope of activities, technologies, public use, income and development; and the development of sports is also one of the goals that sports media pursue in their activities (Ghasemi et al, 2017). Due to having audiences with different age groups, television affects and influences more strata than other media, but In today's world, the image has changed the human experience from reality, and because of this, humans have a secondary experience of reality. Although the media makes him familiar with the reality; It has prevented human senses from directly dealing with reality, and in fact, humans have achieved a secondary understanding of reality (Arab Narmi, 2018). Television became a general consumer product from around 1950 onwards, and families quickly accepted it, and some countries also They set up specialized networks for the development of sports (Goldard et al, 2018). Today, television is an effective media in the development of various aspects of sports, this media, in addition to sound, also transmits images to the audience, which creates a strong feeling in viewers compared to other media (Fereidouni et al, 2019). Sports programs account for more than one-fifth of all television programs in the world, and the most watched and continuous television programs are the production and broadcasting of sports programs and the reporting of major sports competitions (Shokrani et al, 2014).

Methodology

The current research is an analytical research that, according to the method of data collection, the exploratory mixed method was used. The statistical population of this research includes a number of journalists, media managers, coaches, referees, athletes and managers of football clubs in the country. The sampling method in this research was purposeful and accessible. In the first stage, semi-structured interviews were conducted with 25 people from the statistical population, and after theoretical saturation, the interviews were stopped. At this stage, the effective factors of removing the Navad program on the Premier Football League of Iran were determined. In the next step, effective factors were extracted through the Delphi technique (three steps). In the first and second part of the Delphi part of the questionnaire from the factors identified in the interview with a yes/no answer to extract the main effective factors of eliminating the Navad program on the Iranian Premier League and the third stage in the form of a five-point Likert scale to rank this The factors were distributed among the Delphi group (25 people). To determine the content validity of the questionnaire, 6 sports management professors were consulted and after applying all the correction suggestions and necessary changes, the questionnaire was used; Also, the reliability of the questionnaire was checked through Cronbach's alpha ($\alpha=0.86$). In order to analyze the data, in the interview as well as editing it in the same conceptual groups, classification and coding were done and qualitatively analyzed, and in the first and second stage of the Delphi section, after applying the opinion of the Delphi group, the cases that have at least 70 The percentage of positive responses remained in the questionnaire for the final stage; In the third stage of Delphi, after collecting the questionnaire, the data was

analyzed using the TOPSIS technique; And finally, the effective factors of eliminating Navad program on the Premier League of Iranian football were identified.

Results

The results of the study showed that the increase of misjudgment in the Premier League games is the most effective and the absence of coaches and technical staff of the Premier League teams in the substitute programs for Navad program are the most effective factors of the cancellation of Navad program broadcast on the Iranian Premier League.

Discussion and Conclusion

The main goal of this research was to analyze the elimination of the Navad program on the Premier League of Iranian football. The results showed that the increase in refereeing in the league games is the most important consequence of the cancellation of the Navad program on the Premier League. Ramazani Nejad, et al (2011). in a research that compared the extent to which the Navad sports program achieved its goals from the perspective of managers, technical staff and football referees of the Premier League, stated that the referees, in order to reduce the tension in refereeing issues, direct telephone contact with the They have planned that this factor will make refereeing better and make less mistakes in league matches. In the past years, there was this opportunity for judges to defend their judgment by contacting the program and raise their issues such as livelihood and management issues. In Navad program, with the presence of a referee expert who was a constant guest of every program, there were discussions about ambiguous scenes and this factor had a positive effect on the refereeing of the Premier League. Also Ghasemi et al (2012), in their research titled content analysis of the Navad sports television program, state that the issues raised in the live broadcast of the Navad program were around 66% of the main issues (management, financial and technical arbitration) which this factor It indicates a positive influence in the refereeing process of the Premier League.

The decrease in television viewers was also reported as the second consequence of the cancellation of the Navad program on the Premier League. Enayati Shokkalei et al (2012) concluded in the results of their research that TV football programs have attracted the attention and interest of most people, as most of the people are the audience of this program (Navad) and trust them. have consent; that after the removal of the Navad program from the list of radio stations, which was one of the most watched radio programs, the number of television viewers has also decreased compared to before, and the alternative programs of the Navad program are not well received. Vali Zadeh et al (2015) also state in their research results that Navad program is the most popular television sports program; With the removal of this program from the list of radio stations, the number of TV viewers has also decreased.

Keywords: Consequences, cancellation of Navad program broadcast, Premier League, Football, Iran.

Reference

1. Arab Narmi, B. (2018). Television and the Development of Sport; A Study in Discourse Theory, Communication Management in Sports Media, 20, 53-62. [Persian]

2. Enayati Shokkalei, A., & Mohammad Khani Malkouh, M. (2012). The Role of Television in the Popularization of Football in Iran, *Journal of Communication Research*, 1(69), 71-100. [Persian]
3. Fereidouni, M., & Kalateh Seifari, M. (2019). The Impact of Perceived Quality of Television Broadcasting and Viewers' Dependence on Television on Intention to Attend Football Stadiums, *Research in Educational Sport*, 16, 193-212. [Persian]
4. Ghasemi, H. (2017). Identification of key factors in the work of a sports reporter and reporter in Iranian Radio and Television, *Communication Management in Sports Media*, 15, 55-74. [Persian]
5. Ghasemi, H., Nourbakhsh, M., Saadipour, I., & Sedighi, F. (2012). Content Analysis of the Ninety Sport Television Program, *Applied Research in Management and Life Sciences in Sport*, 1, 39-48. [Persian]
6. Goldard, B., Moradi, M., & Azizi, D. (2018). Analysis of Production Status of TV Sports Programs, *Journal of Strategic Studies of Sport and Youth*, 43, 211-228. [Persian]
7. Ramazani Nejad, R., Damirchi, A., & Ebrahimpour, S. (2011). Comparison of the extent to which goals have been achieved through the viewpoints of managers, technical staff and referees in the Premier League, *Olympic Journal*, 54, 171-184. [Persian]
8. Shokrani, E., & Agha Pour, M. (2014). Investigating and analyzing the content of sports programs of the Islamic Republic of Iran, *contemporary research in sport management*, 8, 81-92. [Persian]
9. Vali Zadeh, S., Mushkati, Z., & Fayqee, S. (2015). Analysis of Cultural Intelligence Components in Ninety TV Programs with Emphasis on Sport Management, *Contemporary Studies in Sport Management*, 9, 35-48. [Persian]

فصلنامه مدیریت و توسعه ورزش

سال یازدهم، شماره دوم، پیاپی ۳۰

شماره دیجیتالی: 10.22124/JSMD.2020.15000.2185

مقاله پژوهشی

تحلیل حذف برنامه نود بر روی لیگ برتر فوتبال ایران

علی محسنی فرا^۱، مرتضی دوستی^{۲*}، سید رضا حسینی نیا^۳، سعید تابش^۴

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۴/۱۸

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۸/۲۵

چکیده

هدف: تلویزیون مهم‌ترین و تأثیرگذارترین رسانه در توسعه ابعاد مختلف ورزش می‌باشد و برنامه نود نیز یکی از مهم‌ترین، پرمخاطب‌ترین، پر حاشیه‌ترین و جنجالی‌ترین برنامه تلویزیونی بوده و هر هفته میلیون‌ها بیننده را پای تلویزیون می‌نشانند؛ از این‌رو هدف از پژوهش حاضر تحلیل حذف برنامه نود بر روی لیگ برتر فوتبال ایران می‌باشد.

روش‌شناسی: این پژوهش تحلیلی و روش انجام آن آمیخته است. روش نمونه‌گیری، هدفمند و در دسترس بود. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه خبرنگاران، مدیران رسانه، مربیان، داوران، ورزشکاران و مدیران باشگاه‌های فوتبال در سطح کشور بود؛ در مرحله اول پژوهش با استفاده از انجام مصاحبه با ۲۵ نفر از جامعه آماری، عوامل حذف برنامه نود بر روی لیگ برتر شناسایی شد. در مرحله دوم و سوم، عوامل شناسایی‌شده توسط گروه دلفی (۲۵ نفر) بررسی شد؛ در این دو مرحله عواملی که حداقل ۷۰ درصد دارای پاسخ مثبت بودند برای مرحله بعد باقی ماندند. در مرحله نهایی رتبه‌بندی عوامل شناسایی شده در سه مرحله قبل با استفاده از پرسشنامه پنج گزینه‌ای لیکرت انجام شد. پس از جمع‌آوری با استفاده از تکنیک تاپسیس (TAPSI) مورد بررسی و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج پژوهش نشان داد که افزایش ناداوری در بازی‌های لیگ برتر فوتبال مؤثرترین و عدم حضور مربیان و کادر فنی تیم‌های لیگ برتر در برنامه‌های جایگزین برنامه نود کم‌اثرترین عامل تأثیر حذف برنامه نود بر روی لیگ برتر فوتبال ایران می‌باشد.

نتیجه‌گیری: با توجه به یافته‌های پژوهش به مسئولان پیشنهاد می‌شود با تأکید بر برنامه‌ریزی و پخش دوباره برنامه نود از صداوسیما باعث پیشرفت و شفاف‌سازی در لیگ برتر فوتبال شوند.

واژه‌های کلیدی: پیامد، حذف برنامه نود، لیگ برتر، فوتبال، ایران.

۱. دکتری مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران، ۲. دانشیار مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران، ۳. استادیار مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه صنعتی شاهرود، شاهرود، ایران، ۴. دانشیار مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران.

*نشانی الکترونیک نویسنده مسئول: dosti@umz.ac.ir

مقدمه

تلویزیون به دلیل سطح پوشش گسترده مخاطب، نقش زیادی با دیگر رسانه‌های گروهی دارد؛ در سال‌های اخیر تلویزیون، به‌منزله پدیده‌ای با تأثیر جهانی، تغییرات وسیعی در دامنه فعالیت‌ها، فناوری‌ها، کاربرد عمومی، درآمد و توسعه داشته است؛ و توسعه ورزش، نیز یکی از اهدافی است که رسانه‌های ورزشی در فعالیت‌های خود دنبال می‌کنند (Ghasemi et al, 2017). تلویزیون به دلیل داشتن مخاطبان با گروه‌های سنی مختلف نسبت به سایر رسانه‌ها، اقبال بیشتری را تحت تأثیر و نفوذ خود قرار می‌دهد، اما تصویر در دنیای امروز تجربه انسانی را از واقعیت دگرگون ساخته و به همین سبب انسان تجربه‌ای ثانوی از واقعیت‌ها دارد. اگرچه رسانه او را با واقعیت آشنا می‌سازد؛ حس انسان را از برخورد بی‌واسطه با واقعیت بازداشته و درواقع انسان به برداشتی ثانویه از واقعیت دست‌یافته است (Arab Narmi, 2018). تلویزیون از حدود سال‌های ۱۹۵۰ به بعد، به کالای مصرفی عمومی تبدیل شد و خانواده‌ها آن را به‌سرعت پذیرفتند و برخی از کشورها نیز اقدام به راه‌اندازی شبکه‌های تخصصی برای توسعه ورزش کردند (Goldard et al, 2018). امروزه تلویزیون رسانه‌ای مؤثر در توسعه ابعاد مختلف ورزش است، این رسانه، علاوه بر صدا، تصویر را نیز به مخاطبان انتقال می‌دهد که این امر حسی قوی نسبت به سایر رسانه‌ها در بینندگان ایجاد می‌کند (Fereidouni et al, 2019). برنامه‌های ورزشی بیش از یک‌پنجم کل برنامه‌های تلویزیونی جهان را تشکیل می‌دهند و پربیننده‌ترین و مستمرترین برنامه‌های تلویزیونی، تولید و پخش برنامه‌های ورزشی و

گزارش مسابقات بزرگ ورزشی هستند

(Shokrani et al, 2014).

رسانه‌ها در گسترش ورزش نقش مهمی بر عهده‌دارند، یکی از عواملی که موجب این امر می‌شود عوامل اجتماعی- فرهنگی می‌باشد. فوتبال از دهه ۶۰ وارد دنیای رسانه‌ها شد و همراه با گسترش رسانه‌ها، بعد همگانی و جهانی بیشتری یافت، از آن زمان این ورزش نقش جهانی، سیاسی و اجتماعی متفاوتی از این نقش‌های تاریخی گذشته‌اش به دست آورد. درست از همان لحظه‌ای که بازی فوتبال هویت رسانه‌ای پیدا کرد، با گذشته تاریخی فاصله گرفت و علاوه بر فرهنگ، به عرصه‌های سیاست و اقتصاد نیز وارد شد (Kashgar et al, 2011). در مواجهه با رسانه‌ها دودسته رویکرد وجود دارد؛ رویکرد اول رسانه محور می‌باشد که اصالت را به رسانه داده و آن را منشأ تحول می‌داند؛ رویکرد دوم مخاطب محور بوده که اصالت را به مخاطب داده و وجود رسانه را به‌واسطه پاسخ به نیازهای مخاطب می‌داند؛ با توجه به اثر بالای برنامه‌های ورزشی تلویزیون بر مخاطب عام، می‌توان این برنامه‌ها جزئی از برنامه‌های با رویکرد مخاطب محور دسته‌بندی کرد (Ghasemi et al, 2012).

رسانه‌ها با توجه به در دسترس بودن در سراسر جهان به منبع فرهنگی قدرتمندی از اطلاعات و مباحث عمومی پیرامون مسائل مهم ملی و بین‌المللی و همچنین منبع غنی از سرگرمی تبدیل‌شده‌اند، در میان رسانه‌ها تلویزیون با استفاده از تصاویر قدرتمند، حرکات، تنظیمات، موسیقی و... به رسانه‌ای فراگیر و کارآمد تبدیل‌شده است، این ویژگی‌ها و کارکردها به تلویزیون جایگاه و نقش مهم و مؤثری در موضوع‌ها و زمینه‌های مختلف جامعه می‌دهد.

بنابراین برنامه نود که مدت بیست سال از تلویزیون پخش می‌شد و میلیون‌ها بیننده داشت از این قاعده مستثنی نیست و تأثیرات فراوان و گوناگونی بر ابعاد مختلف جامعه فوتبال داشته است.

Sirer (2020) در پژوهشی که به خواندن پخش تلویزیونی در ورزش پرداخته بودند، بیان می‌کنند که ورزش مؤلفه مهمی است که مردم را به خود جلب می‌کند و جامعه را در کنار هم قرار می‌دهد، همچنین افراد شیوه‌های زندگی اجتماعی را از طریق ورزش تجربه می‌کنند و ورزش نیز از طرف رسانه‌ها مورد حمایت قرار می‌گیرد زیرا آن‌ها اجتماع را در جوامع فراهم می‌کنند و یکی از مهم‌ترین ارگان‌های رسانه‌ای که ورزش در آن گسترده است، تلویزیون است. ورزش به‌عنوان محصولی از فرهنگ‌عامه، از تلویزیون پخش می‌شود و شکل می‌گیرد. Real et al. (2020) در پژوهشی که به بررسی تلویزیون و ورزش پرداخته بودند عنوان کردند که اصلی‌ترین قدرت ورزش که در تلویزیون ارائه می‌شود همان عناصری هستند که به‌طورکلی به‌عنوان ارزش‌های خبری در مطبوعات و ارزش‌های سرگرمی در رسانه‌های تجاری شناخته می‌شوند. Uribe et al. (2020) نیز در پژوهشی که به بررسی عوامل تعیین‌کننده مخاطبان تلویزیون فوتبال: تأثیرات مستقیم و کمکی از حضور تیم محلی در جام جهانی فیفا پرداخته بودند بیان می‌کنند که وقتی تیم ملی واجد شرایط شود و در مسابقات جام جهانی شرکت کند، تأثیر تیم میزبان مهم‌ترین پیش‌بینی‌کننده اندازه مخاطبان تلویزیونی است و به دنبال آن کیفیت بازی و متغیرهای برنامه‌ریزی انجام می‌شود.

فوتبال یکی از پدیده‌هایی است که تلویزیون نقش زیادی در همگانی شدن آن دارد؛ زیرا تلویزیون منبع اصلی مخاطبان برای کسب خبر و تماشای رویدادها و مسابقات ورزشی می‌باشد (Enayati Shokkalei et al, 2012). مخاطبان تلویزیون و به‌ویژه دوست داران فوتبال به‌عنوان یک ورزش محبوب و صنعت به جریان رویدادها و اخبار و برنامه‌های ورزشی توجه دارند و نیازمند اطلاع‌رسانی درست و علمی می‌باشند (Ghasemi et al, 2012). فوتبال برای رسانه‌ها به‌ویژه رسانه‌های تصویری، ویژگی‌هایی دارد که باعث افزایش توجه رسانه‌ها به این بازی می‌شوند؛ به تعبیر دیگر بازی فوتبال قابلیت بازنمایی رسانه‌ای بسیار بالایی دارد و به‌گونه‌ای است که اغلب کارکردهای اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و اقتصادی رسانه‌ها سازگار است (Fazeli, 2006).

فوتبال به یک پدیده بزرگ و مهم اجتماعی و جهانی تبدیل شده و بسیاری از ابعاد زندگی ملت‌ها را تحت تأثیرات گوناگون خود قرار داده است؛ از سوی دیگر رسانه‌ای شدن فوتبال ماهیت این بازی را دگرگون کرده است؛ دوربین‌های تلویزیونی و چشم‌های تیزبین خبرنگاران و گزارش نویسان و عکاسان ورزشی، صحنه‌ها و تصاویر مسابقات فوتبال را با زیبایی بازنما می‌کنند و مخاطبان خود را در شوق و شور و هیجان غرق می‌سازند این وضعیت سرگرمی و لذت بسیاری برای تماشاگران رسانه‌ای فوتبال به وجود می‌آورد که کمتر از تماشای بازی در استادیوم نیست (Fazeli, 2006). قطعاً هر برنامه‌های تلویزیونی باهدف خاصی ساخته و پخش می‌شوند و برنامه‌ساز قصد دارد بر دریافت‌کننده پیام تأثیر بگذارد؛

وقتی تیم ملی نتواند در مسابقات جام جهانی شرکت کند، پیش‌بینی‌کننده‌های مختلف رفتار مخاطبان تلویزیونی مشخص می‌شود. علاوه بر این Schallhorn (2019) نیز در پژوهشی که به بررسی پوشش رسانه‌ای جام جهانی ۲۰۱۴ فیفا و تأثیرات آن بر روی برداشت مردم از برزیل پرداخته بود بیان می‌کند که رسانه‌ها تأثیر زیادی در مورد درک مردم از برزیل داشته است و رسانه‌ها در روند ساخت تصویر و پیامدهای آن برای کشور برزیل تأثیر مثبتی داشته است.

همچنین Kashgar et al (2011) عنوان کردند که بین میزان کنترل رفتارهای وندالیستی تحت تأثیر نمایش رسانه‌ای فوتبال با متغیرهای وضعیت تأهل، سن، تحصیلات و اشتغال رابطه معنی‌دار وجود دارد. (Shokrani et al (2014) نیز در پژوهشی که به بررسی و تحلیل محتوای برنامه‌های ورزشی سیمای جمهوری اسلامی ایران پرداخته بودند بیان می‌کنند که برنامه‌های ورزشی صداوسیما در مقوله‌های ورزش همگانی، ورزش قهرمانی، ورزش حرفه‌ای، ورزش پایه، ورزش بانوان، ورزش باستانی، آموزشی ورزشی، علوم و تحقیقات ورزشی و ورزش فوتبال از نظر میزان توجه و مدت‌زمان پخش با یکدیگر متناسب نیستند. همچنین Ezzati et al (2017) نیز به این نتیجه رسیده‌اند که قدرت بیان مجری و ارتباط کلامی بیشتر در برنامه‌های زنده ورزشی تلویزیونی تأثیر زیادی دارد و می‌تواند از ابزارهای پیوستگی باشد و تأثیر بسزایی در ارتباط معنایی خواهند بود.

تلویزیون به عنوان پرمخاطب‌ترین رسانه گروهی نقش مهمی در انتقال ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی بر عهده دارد و نیز مخاطبان تلویزیون سرمایه‌های باارزشی برای این رسانه می‌باشد؛

تلویزیون می‌تواند نقش مهمی در گرایش بینندگان به برنامه‌های ورزشی خصوصاً تیم‌های ورزشی داشته باشند و این کار را از طریق انتقال اطلاعات مختلف در هنگام پخش اخبار، گزارش مسابقات ورزشی، برنامه‌های تحلیلی ورزشی و ... انجام می‌دهد و به این ترتیب دو تأثیر متفاوت بر مخاطبین خواهند داشت: آن‌ها را به سمت برنامه ازجمله تیم‌های ورزشی جذب می‌کنند و یا احساس دافعه در آن‌ها به وجود می‌آورند (Kashgar et al, 2014). برنامه نود یکی از برنامه‌های بسیار پر بیننده ورزشی که تا قبل از سال ۱۳۹۸ در تلویزیون پخش می‌شد؛ این برنامه برای اولین بار در سال ۱۳۷۸ شروع به کارکرد و تا پایان سال ۱۳۹۷ به مدت ۲۰ سال از تلویزیون پخش می‌شد. در ساختار شناسی برنامه نود می‌توان به عواملی ازجمله: روش برنامه که در مورد قضاوت داوران و خود بازی فوتبال می‌پرداختند، همچنین برنامه نود با دعوت نمودن دست‌اندرکاران فوتبالی، مدیران مطرح فوتبالی، مسئولین باشگاه‌های فوتبال، بازیکنان و داوران ارتباط مستقیم با مخاطبین ورزشی به نقد و بررسی رویدادهای ورزشی و واکاوی عوامل موفقیت و شکست تیم‌ها می‌پرداختند عنوان کرد که این عوامل تأثیر مثبت بر روی لیگ برتر کشور داشت؛ بنابراین این پرسش کلی مطرح می‌شود که تأثیر حذف برنامه نود بر روی لیگ برتر فوتبال ایران کدام‌اند؟

طبق بررسی‌های محقق پژوهش‌های بسیار کمی در رابطه با تأثیر برنامه نود بر روی ورزش و بخصوص لیگ برتر فوتبال ایران انجام شده است؛ با این حال از محدود پژوهش‌های صورت گرفته در این زمینه می‌توان به پژوهش

فرهنگی از بیشترین به کمترین فراوانی درصدی شامل بعد رفتاری، بعد انگیزشی، بعد شناختی و بعد فراشناختی می‌باشد.

برنامه نود پرمخاطب‌ترین برنامه زنده ورزشی بوده که بخش عمده‌ای از این مخاطبین را جوانان تشکیل داده است؛ بنابراین چنین برنامه‌ای با ویژگی‌های خاص خود از جمله پخش زنده، داشتن مجری توانا، مجرب و مسلط، توجه به ریزترین و حساس‌ترین صحنه‌های موردعلاقه بینندگان، چالشی و انتقادی بودن، ایجاد فضای تعاملی و بعضاً جنجالی و پرحاشیه در بحث‌و جدل‌های بین افراد مختلف جامعه فوتبال کشور و... به نهادی تأثیرگذار در جامعه فوتبال تبدیل شده بود و با حذف برنامه نود از صداوسیما می‌تواند تأثیرات مخربی بر فوتبال ایران داشته باشد؛ از این رو با توجه به محدودیت پژوهش‌های داخلی و خارجی در زمینه تأثیر تلویزیون و برنامه‌های ورزشی از جمله برنامه نود بر توسعه صنعت فوتبال ایران از یک‌طرف و همچنین جایگاه استراتژیک برنامه نود در توسعه فوتبال حرفه‌ای ایران از طرف دیگر محقق در این پژوهش به دنبال این مسئله است که پیامدهای حذف برنامه نود بر روی لیگ برتر فوتبال ایران کدامند؟ تا در نهایت پس از شناسایی این عوامل به تحلیل آن‌ها بپردازد.

روش‌شناسی پژوهش

تحقیق حاضر یک پژوهش تحلیلی است که برحسب نحوه گردآوری داده‌ها، از روش آمیخته اکتشافی استفاده شده است. جامعه آماری این پژوهش شامل تعدادی از خبرنگاران، مدیران رسانه، مربیان، داوران، ورزشکاران و مدیران باشگاه‌های فوتبال در سطح کشور می‌باشد.

Ghasemi et al (2012) که در رابطه تحلیل محتوای برنامه تلویزیونی ورزشی نود انجام دادند، اشاره کرد. در این پژوهش بیان می‌کنند که ۷۷ درصد موضوعات برنامه نود پیرامون مباحث اصلی و ۲۳ درصد پیرامون مباحث فرعی بوده است، در ۷۸ درصد موضوعات مطرح مجری هیچ اعتراضی نداشته و در ۹۶ درصد موضوعات درگیری کلامی بین مجری و میهمان رخ نداده است. سهم موضوعات حاشیه‌ای در قسمت‌های گفتگوی استودیویی برنامه بیشتر از دو برابر بخش‌های تولیدی برنامه است، رویکرد برنامه نود بیشتر پیرامون موضوعات مدیریتی بوده و نسبت به مدیران و کادر فنی تیم‌ها منتقدانه و نسبت به بازیکنان منفعلانه و نسبت به داوران محتاطانه است. Rezvani et al (2014) نیز در پژوهشی که به ارزیابی نقش‌های اطلاع‌رسانی، مشارکت اجتماعی، آموزش و فرهنگ‌سازی برنامه تلویزیونی نود پرداختند عنوان کردند که برنامه نود توانسته است نقش‌های خود را در قبال جامعه به‌خوبی انجام دهد و توجه بینندگان خود را جلب نماید؛ اما در نزدیک‌ترین پژوهش به پژوهش حاضر Ramazani Nejad et (2011) al در پژوهشی به مقایسه میزان دستیابی برنامه ورزشی نود به اهداف خود از دیدگاه مدیران، کادر فنی و داوران فوتبال لیگ برتر پرداختند و عنوان کردند که برنامه نود به ترتیب به هدف سرگرمی، افزایش آگاهی مخاطبان، نظارت برنامه بر لیگ برتر فوتبال، حرفه‌ای کردن فوتبال و در آخر هدف فرهنگی دست‌یافته است. (2015)

Vali Zadeh et al نیز در پژوهشی به‌عنوان تحلیل مؤلفه‌های هوش فرهنگی در برنامه تلویزیونی نود با تأکید بر مدیریت ورزشی پرداخته بودند بیان می‌کنند که مؤلفه‌های هوش

دلیل استفاده از تکنیک تاپسیس این بود که الگوریتم تاپسیس یکی از تکنیک‌های تصمیم‌گیری چند معیاره و از نوع جبرانی و زیرگروه سازشی است که به دلیل هم‌پوشانی معیارها در نقاط قوت و ضعف خود، توانایی بالایی در حل مسائل چندگزینه‌ای دارد؛ همچنین از ویژگی‌های این روش سادگی و سرعت مناسب بوده و نتایج حاصل از آن کاملاً منطبق با روش‌های تجربی است. این روش با ارائه رویکردی انعطاف‌پذیر بسیاری از موانع مربوط به عدم دقت و صراحت را تحت پوشش قرار می‌دهد؛ و همچنین از مجموعه‌های فازی برای تحلیل نظرات خبرگان که اتخاذ تصمیمات آنان به شدت ذهنی است، استفاده می‌کند؛ زیرا بهتر است داده‌ها به جای اعداد قطعی با اعداد فازی نمایش داده شوند؛ بنابراین با به‌کارگیری روش دلفی در تصمیم‌گیری گروهی می‌توان ابهام درک و نظرات کارشناسان را رفع نمود (Davies, 2009). در این پژوهش نخبگان دانشگاهی، مدیران ورزشی، داوران، مربیان، ورزشکاران و مدیران باشگاه‌های فوتبال در سطح کشور به‌عنوان جامعه در نظر گرفته شده‌اند. با توجه به اینکه پرسشنامه نظرخواهی فقط میان متخصصان این رشته توزیع می‌گردید، حجم نمونه پژوهش حاضر بر اساس دیدگاه Nielsen (2009) درباره نحوه انتخاب متخصصان و تعداد متخصصان تعیین گردید. (2009) Nielsen درباره انتخاب متخصصین این‌چنین بیان می‌کند که: آنچه در انتخاب این افراد مهم است بی‌طرف بودن آن‌ها، علاقه آنان به موضوع یا عنوان مورد بحث و از همه مهم‌تر اطلاع یا دانش کافی آنان در زمینه مورد بررسی است؛ و همچنین افزود که در برخی مطالعات تعداد

روش نمونه‌گیری در این پژوهش هدفمند و در دسترس بود. در مرحله اول، مصاحبه نیمه ساختاریافته با ۲۵ نفر از جامعه آماری انجام و پس از اشباع نظری، مصاحبه‌ها متوقف شد. در این مرحله عوامل مؤثر حذف برنامه نود بر روی لیگ برتر فوتبال ایران مشخص شد. در مرحله بعد از طریق تکنیک دلفی (سه مرحله) به استخراج عوامل مؤثر پرداخته شد. در مرحله اول و دوم بخش دلفی پرسشنامه حاصل از عوامل شناسایی شده در مصاحبه با پاسخ بلی/خیر برای استخراج عوامل اصلی مؤثر حذف برنامه نود بر روی لیگ برتر فوتبال ایران و مرحله سوم به‌صورت طیف پنج گزینه‌ای لیکرت برای رتبه بندی این عوامل در بین گروه دلفی (۲۵ نفر) توزیع شد. برای تعیین روایی محتوایی پرسشنامه با ۶ تن از اساتید مدیریت ورزشی مشورت شد و بعد از اعمال کلیه پیشنهادات اصلاحی و تغییرات ضروری، پرسشنامه مورد استفاده قرار گرفت؛ همچنین پایایی پرسشنامه از طریق آلفای کرونباخ بررسی شد ($\alpha=0/86$). برای تجزیه و تحلیل داده‌ها، در مصاحبه و نیز ویرایش آن در گروه‌های مفهومی یکسان، طبقه‌بندی و کدگذاری انجام شد و به‌صورت کیفی تحلیل شدند و در مرحله اول و دوم بخش دلفی پس از اعمال نظر گروه دلفی، مواردی که حداقل دارای ۷۰ درصد پاسخ مثبت بودند، برای مرحله نهایی در پرسشنامه باقی ماندند؛ در مرحله سوم دلفی پس از جمع‌آوری پرسشنامه، داده‌ها به کمک تکنیک تاپسیس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت؛ و در نهایت عوامل مؤثر حذف برنامه نود بر روی لیگ برتر فوتبال ایران شناسایی شد.

$$\bar{R} = [\bar{r}_{ij}]_{m \times n}$$

$$\bar{r}_{ij} = \left(\frac{a_{ij}}{c_j}, \frac{b_{ij}}{c_j}, \frac{c_{ij}}{c_j} \right)$$

مرحله ۳. محاسبه ماتریس تصمیم نرمال شده موزون با ضرب ماتریس تصمیم نرمال شده با اوزان مربوط به خود.

برای این کار از رابطه (۴) استفاده می‌شود؛ جایی که در آن W_j وزن هر یک از معیارها را نشان می‌دهد.

$$\tilde{v}_{ij} = \tilde{r}_{ij} \times \tilde{w}_j$$

مرحله ۴. تعیین راه‌حل ایده آل مثبت (A+) و راه‌حل ایده آل منفی (A-) از طریق رابطه (۵)

$$A^+ = (\tilde{v}_{11}, \tilde{v}_{12}, \dots, \tilde{v}_{1m})$$

$$A^- = (\tilde{v}_{11}, \tilde{v}_{12}, \dots, \tilde{v}_{1n})$$

به طوری که J و J' به ترتیب معرف معیارهای مثبت و منفی هستند (معیارهای مثبت معیارهایی هستند که مقدار بیشتر آن‌ها مطلوب‌تر و معیارهای منفی معیارهایی هستند که مقدار کمتر آن‌ها مطلوب‌تر است).

مرحله ۵. محاسبه فاصله هر یک از گزینه‌ها با گزینه‌های ایده آل مثبت و منفی از طریق رابطه (۶)

$$d_i^* = \sum_{j=1}^n d(\tilde{v}_{ij} - \tilde{v}_j^*) \quad i = 1, 2, \dots, m$$

$$d_i^- = \sum_{j=1}^n d(\tilde{v}_{ij} - \tilde{v}_j^-) \quad i = 1, 2, \dots, m$$

مرحله ۶. محاسبه فاصله نسبی (درجه نزدیکی) هر گزینه با راه‌حل ایده آل از طریق رابطه (۷).

$$CC_i = \frac{d_i^-}{d_i^* + d_i^-} \quad i = 1, 2, \dots, m$$

بر اساس رابطه (۷) مقدار CC_i به دست می‌آید که از ۰ تا ۱ متغیر است و آن مقداری بهترین عملکرد گزینه را نشان می‌دهد که بزرگ‌تر باشد.

حداکثر ۶۰ نفر (برای جوامع بزرگ) و در برخی دیگر حداقل ۱۵ نفر (برای جوامع کوچک) به عنوان متخصص در نظر گرفته می‌شوند (Nielsen, 2009). بر اساس این دیدگاه تعداد ۲۵ نفر به روش هدفمند و در دسترس به عنوان نمونه در نظر گرفته شدند که پس از توزیع پرسشنامه ۲۵ مورد تکمیل و عودت داده شد (نرخ بازگشت: ۱۰۰ درصد).

مراحل کلی فرایند تاپسیس به ترتیب زیر می‌باشد:

مرحله ۱. فرض کنیم ماتریس تصمیم‌گیری فازی نظر افراد درباره‌ی متغیر تحلیل حذف برنامه نود بر روی لیگ برتر فوتبال ایران، به صورت زیر می‌باشد:

$$\tilde{D} = \begin{bmatrix} \tilde{x}_{11} & \tilde{x}_{12} & \dots & \tilde{x}_{1j} & \dots & \tilde{x}_{1n} \\ \tilde{x}_{21} & \tilde{x}_{22} & \dots & \tilde{x}_{2j} & \dots & \tilde{x}_{2n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \tilde{x}_{i1} & \tilde{x}_{i1} & \dots & \tilde{x}_{ij} & \dots & \tilde{x}_{in} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \tilde{x}_{m1} & \tilde{x}_{m2} & \dots & \tilde{x}_{mj} & \dots & \tilde{x}_{mn} \end{bmatrix}$$

$\tilde{W} = [\tilde{w}_1 \quad \tilde{w}_2 \quad \dots \quad \tilde{w}_j \quad \dots \quad \tilde{w}_n]$
در این ماتریس:

i تعداد مؤلفه‌های مورد بررسی (m)

j تعداد پاسخ‌دهنده (n)

\tilde{x}_{ij} نظر فرد j ام درباره‌ی مؤلفه‌های i ام به صورت اعداد فازی زیر:

$$\tilde{x}_{ij} = (a_{ij}, b_{ij}, c_{ij})$$

\tilde{w}_j میزان اهمیت نظر هر یک از افراد، به صورت عدد فازی زیر:

$$\tilde{w}_j = (w_{j1}, w_{j2}, w_{j3})$$

مرحله ۲. محاسبه ماتریس تصمیم نرمال شده: در این مرحله عناصر ماتریس تصمیم فاقد بعد می‌شوند. برای این کار از رابطه (۳) استفاده می‌شود.

یافته‌های پژوهش

یافته‌ها در این قسمت به دو بخش توصیفی و استنباطی ارائه شده است.

جدول ۱. توزیع فراوانی متغیرهای توصیفی نمونه‌های پژوهش و اطلاعات جمعیت شناختی مصاحبه‌شونده‌ها

متغیر	فراوانی	درصد
سن	۲۵-۳۵	۶
	۳۶-۴۵	۶
	۴۶-۵۵	۸
رشته	۵۶ و بالاتر	۵
	تربیت بدنی	۱۵
	غیر تربیت بدنی	۱۰
سابقه	۱-۵	۲
	۶-۱۰	۷
	۱۱-۱۵	۱۰
تحصیلات	۱۶-۲۰	۲
	لیسانس	۷
	کارشناسی ارشد	۱۰
سمت	دکتر	۸
	هیئت علمی دانشکده تربیت بدنی و اقتصاد	۶
	خبرنگار	۴
مدیر رسانه	مدیر رسانه	۲
	مربی	۳
	داور	۴
مدیر ورزشی	مدیر ورزشی	۲
	بازیکن	۲
	سرپرست تیم	۲

جدول ۲. عبارات احصا شده از ادبیات و مصاحبه‌ها

ردیف	عبارات استخراج شده	مصاحبه و پیشینه
T1	افزایش ناداوری‌ها در بازی‌های لیگ	مصاحبه، رضوانی نژاد ۱۳۹۰، قاسمی ۱۳۹۱
T2	کم شدن بیننده‌های تلویزیونی	مصاحبه، ولی زاده ۱۳۹۴، عنایتی ۱۳۹۱
T3	افزایش فساد در لیگ برتر فوتبال	مصاحبه، قاسمی ۱۳۹۱، شفیعی ۱۳۹۷
T4	پنهان شدن فسادها از دید مردم	مصاحبه، قاسمی ۱۳۹۱
T5	کاهش درآمد فدراسیون از صداوسیما	مصاحبه
T6	افزایش حاشیه‌ها بعد از مسابقات لیگ برتر	مصاحبه، رضوانی ۱۳۹۳، کشر ۱۳۹۰
T7	کاهش درگیری بین مربیان و بازیکنان بر اثر مصاحبه‌های تلفنی	مصاحبه، ولی زاده ۱۳۹۴
T8	عدم اجرای بهتر روند حرفه‌ای شدن فوتبال ایران	مصاحبه، رضوانی نژاد ۱۳۹۰
T9	عدم تأثیر در روابط اجتماعی درست و صحیح بر روی تماشاگران و لیدرها	مصاحبه، ولی زاده ۱۳۹۴، قاسمی ۱۳۹۱
T10	کاهش فروش بلیت مسابقات لیگ برتر	مصاحبه، محمدی و همکاران ۱۳۹۳، فتحی نیا ۱۳۸۹
T11	کم شدن اسپانسرهای لیگ برتر	مصاحبه، محمدی و همکاران ۱۳۹۳
T12	افزایش مبلغ قراردادهای مربیان لیگ برتر	مصاحبه
T13	افزایش مبلغ قراردادهای بازیکنان لیگ برتر	مصاحبه
T14	کاهش تبلیغات محیطی در استادیوم‌های لیگ برتر	مصاحبه
T15	کاهش سهم درآمدی اپراتورها	مصاحبه، محمدی و همکاران ۱۳۹۳
T16	کاهش فرهنگ هواداری تیم‌های لیگ برتر	مصاحبه، ولی زاده ۱۳۹۴، رضوانی ۱۳۹۳
T17	کاهش شهروند خبرنگارهای لیگ برتر	مصاحبه، عنایتی ۱۳۹۱
T18	کاهش دفاتر خبرنگاری در استادیوم‌ها	مصاحبه، عنایتی ۱۳۹۱
T19	عدم حضور مربیان و کادر فنی در برنامه‌های جایگزین برنامه نود	مصاحبه، ولی زاده ۱۳۹۴
T20	عدم حضور بازیکنان در برنامه‌های جایگزین برنامه نود	مصاحبه، ولی زاده ۱۳۹۴
T21	عدم حضور داوران و کارشناسان در برنامه‌های جایگزین برنامه نود	مصاحبه، ولی زاده ۱۳۹۴
T22	عدم حضور مدیران باشگاه‌های فوتبال در برنامه‌های جایگزین برنامه نود	مصاحبه، ولی زاده ۱۳۹۴
T23	نپرداختن به مسائل فنی باشگاه‌های فوتبال	مصاحبه، قاسمی ۱۳۹۱
T24	توجه کم مسئولین به تیم‌های دولتی لیگ برتر	مصاحبه، قاسمی ۱۳۹۱
T25	مهاجرت نخبگان فوتبالی به کشورهای دیگر	مصاحبه
T26	عدم برنامه‌ریزی مسئولین در برگزاری مسابقات لیگ برتر	مصاحبه، رضوانی نژاد و همکاران ۱۳۹۰
T27	افزایش دلالت در لیگ برتر	مصاحبه
T28	پایمال شدن حقوق و امتیازهای تیم‌های ضعیف و شهرستانی	مصاحبه، قاسمی ۱۳۹۱
T29	عدم اطلاع‌رسانی قوانین AFC و فیفا برای هواداران	مصاحبه، رضوانی نژاد و همکاران ۱۳۹۰، رضوانی ۱۳۹۳
T30	نداشتن استراتژی مناسب برنامه‌های جایگزین نود	مصاحبه، رضوانی نژاد و همکاران ۱۳۹۰
T31	عدم برنامه‌ریزی بهتر برای کمیته داوران	مصاحبه، رضوانی نژاد و همکاران ۱۳۹۰
T32	عدم انتخاب داوران باکیفیت برای مسابقات حساس‌تر و پربیننده‌تر	مصاحبه
T33	عدم جلوگیری از بروز فساد در بخش داوران فوتبال	مصاحبه
T34	عدم ایجاد انگیزه و طراوت در جامعه جوانان ایران	مصاحبه، رضوانی نژاد و همکاران ۱۳۹۰، مارتینز ۲۰۱۱، قاسمی ۱۳۹۱
T35	عدم به وجود آوردن جو مناسب در جهت افزایش اطلاعات و به‌روزرسانی مربیان لیگ برتر	مصاحبه، رضوانی نژاد و همکاران ۱۳۹۰، رضوانی ۱۳۹۳

T36	افزایش خروج دلار از ایران در شرایط فعلی اقتصادی ایران	مصاحبه
T37	افزایش خرید بازیکنان بی کیفیت از خارج از کشور	مصاحبه
T38	کمتز مطرح شدن فوتبال ایران در سطح بین المللی	مصاحبه، رمزفانی نژاد و همکاران ۱۳۹۰
T39	شکوفاف نشدن استعدادهای فوتبالف مناطق محروم	مصاحبه
T40	افشاسازی نشدن مسائل امنیتی در استادیومهای فوتبال	مصاحبه

یافته‌های حاصل از روش دلفی

ورزشکاران و مدیران باشگاه‌های فوتبال در سطح کشور بود. نتایج حاصل از این روش در جدول (۳) آورده شده است.

هدف از به‌کارگیری روش دلفی تحلیل حذف برنامه نود بر روی لیگ برتر فوتبال از دیدگاه خبرنگاران، مدیران رسانه، مربیان، داوران،

جدول ۳. درصد عوامل (دور اول دلفی)

ردیف	عوامل	تعداد پاسخ مثبت	درصد پاسخ مثبت	ردیف	عوامل	تعداد پاسخ مثبت	درصد پاسخ مثبت
۱	افزایش ناداوری‌ها در بازی‌های لیگ	۲۵	۱۰۰	۱۴	کاهش تبلیغات محیطی در استادیوم‌های لیگ برتر	۲۵	۱۰۰
۲	کم شدن بیننده‌های تلویزیونی	۲۵	۱۰۰	۱۵	کاهش سهم درآمدی اپراتورها	۲۵	۱۰۰
۳	افزایش فساد در لیگ برتر فوتبال	۲۵	۱۰۰	۱۶	کاهش فرهنگ هواداری تیم‌های لیگ برتر	۲۵	۱۰۰
۴	پنهان شدن فسادها از دید مردم	۲۵	۱۰۰	۱۷	کاهش شهروند خبرنگارهای لیگ برتر	۲۵	۱۰۰
۵	کاهش درآمد فدراسیون از صداوسیما	۲۵	۱۰۰	۱۸	کاهش دفاتر خبرنگاری در استادیوم‌ها	۲۵	۱۰۰
۶	کاهش حاشیه‌ها بعد از مسابقات	۲۵	۱۰۰	۱۹	عدم حضور مربیان و کادر فنی در برنامه‌های جایگزین برنامه نود	۲۵	۱۰۰
۷	کاهش درگیری بین مربیان و بازیکنان بر اثر مصاحبه‌های تلفنی	۲۵	۱۰۰	۲۰	عدم حضور بازیکنان در برنامه‌های جایگزین برنامه نود	۲۵	۱۰۰
۸	شکوفاف نشدن استعدادهای فوتبالف مناطق محروم	۱۲	۴۰	۲۱	عدم حضور داوران و کارشناسان در برنامه‌های جایگزین برنامه نود	۲۵	۱۰۰
۹	افشاسازی نشدن مسائل امنیتی در استادیوم‌های فوتبال	۱۴	۶۰	۲۲	عدم حضور مدیران باشگاه‌های فوتبال در برنامه‌های جایگزین برنامه نود	۲۵	۱۰۰
۱۰	کاهش فروش بلیت مسابقات لیگ برتر	۲۵	۱۰۰	۲۳	نیرداختن به مسائل فنی باشگاه‌های فوتبال	۲۵	۱۰۰
۱۱	کم شدن اسپانسرهای لیگ برتر	۲۵	۱۰۰	۲۴	توجه کم مسئولین به تیم‌های دولتی لیگ برتر	۲۵	۱۰۰
۱۲	افزایش مبلغ قراردادهای مربیان لیگ برتر	۲۵	۱۰۰	۲۵	مهاجرت نخبگان فوتبالف به کشورهای دیگر	۲۵	۱۰۰
۱۳	افزایش مبلغ قراردادهای بازیکنان لیگ برتر	۲۵	۱۰۰	۲۶	عدم برنامه‌ریزی مسئولین در برگزاری مسابقات لیگ برتر	۲۵	۱۰۰

درصد جواب‌ها را به خود اختصاص داده است و بدین ترتیب از بین عوامل حذف شد؛ همچنین در دلفی دور اول بر اساس نظرات گروه دلفی برای مرحله دوم دلفی عوامل جدید اضافه شد.

همان‌طور که در جدول ۳ مشاهده می‌شود، عامل شکوفا نشدن استعدادهای فوتبالی مناطق محروم و افشاسازی نشدن مسائل امنیتی در استادیوم‌های فوتبال با ۴۰ و ۶۰ درصد پاسخ مثبت، کمتر از ۷

جدول ۴. درصد عوامل (دور دوم دلفی)

ردیف	عوامل	تعداد پاسخ مثبت	درصد پاسخ مثبت	ردیف	عوامل	تعداد پاسخ مثبت	درصد پاسخ مثبت
۱	افزایش ناداوری‌ها در بازی‌های لیگ	۲۵	۱۰۰	۲۰	نپرداختن به مسائل فنی باشگاه‌های فوتبال	۲۵	۱۰۰
۲	کم شدن بیننده‌های تلویزیونی	۲۵	۱۰۰	۲۱	توجه کم مسئولین به تیم‌های دولتی لیگ برتر	۲۵	۱۰۰
۳	افزایش فساد در لیگ برتر فوتبال	۲۵	۱۰۰	۲۲	مهاجرت نخبگان فوتبالی به کشورهای دیگر	۲۵	۱۰۰
۴	پنهان شدن فسادها از دید مردم	۲۵	۱۰۰	۲۳	عدم برنامه‌ریزی مسئولین در برگزاری مسابقات لیگ برتر	۲۵	۱۰۰
۵	کاهش درآمد فدراسیون از صداوسیما	۲۵	۱۰۰	۲۴	افزایش دلالتان در لیگ برتر	۲۵	۱۰۰
۶	کاهش حاشیه‌ها بعد از مسابقات	۲۵	۱۰۰	۲۵	پایمال شدن حقوق و امتیازهای تیم‌های ضعیف و شهرستانی	۲۵	۱۰۰
۷	کاهش درگیری بین مربیان و بازیکنان بر اثر مصاحبه‌های تلفنی	۲۵	۱۰۰	۲۶	عدم اطلاع‌رسانی قوانین AFC و فیفا برای هواداران	۲۵	۱۰۰
۸	کاهش فروش بلیت مسابقات لیگ برتر	۲۵	۱۰۰	۲۷	نداشتن استراتژی مناسب برنامه‌های جایگزین نود	۲۳	۸۰
۹	کم شدن اسپانسرهای لیگ برتر	۲۵	۱۰۰	۲۸	عدم برنامه‌ریزی بهتر برای کمیته داوران	۲۳	۸۰
۱۰	افزایش مبلغ قراردادهای مربیان لیگ برتر	۲۵	۱۰۰	۲۹	عدم انتخاب داوران باکیفیت برای مسابقات حساس‌تر و پربیننده‌تر	۲۵	۱۰۰
۱۱	افزایش مبلغ قراردادهای بازیکنان لیگ برتر	۲۵	۱۰۰	۳۰	عدم جلوگیری از بروز فساد در بخش داوران فوتبال	۲۳	۸۰
۱۲	کاهش تبلیغات محیطی در استادیوم‌های لیگ برتر	۲۵	۱۰۰	۳۱	عدم ایجاد انگیزه و طراوت در جامعه جوانان ایران	۲۵	۱۰۰
۱۳	کاهش سهم درآمدی اپراتورها	۲۵	۱۰۰	۳۲	عدم به وجود آوردن جو مناسب در جهت افزایش اطلاعات و به‌روزرسانی مربیان لیگ برتر	۲۵	۱۰۰
۱۴	کاهش فرهنگ هواداری تیم‌های لیگ برتر	۲۵	۱۰۰	۳۳	افزایش خروج دلار از ایران در شرایط فعلی اقتصادی ایران	۲۵	۱۰۰
۱۵	کاهش شهروند خبرنگارهای لیگ برتر	۲۵	۱۰۰	۳۴	افزایش خرید بازیکنان بی‌کیفیت از خارج از کشور	۲۵	۱۰۰
۱۶	کاهش دفاتر خبرنگاری در استادیوم‌ها	۲۵	۱۰۰	۳۵	کمتر مطرح شدن فوتبال ایران در سطح بین‌المللی	۲۳	۸۰
۱۷	عدم حضور مربیان و کادر فنی در برنامه‌های جایگزین برنامه نود	۲۵	۱۰۰	۳۶	عدم اجرای بهتر روند حرفه‌ای شدن فوتبال ایران	۲۵	۱۰۰
۱۸	عدم حضور بازیکنان در برنامه‌های جایگزین برنامه نود	۲۵	۱۰۰	۳۷	عدم تأثیر در روابط اجتماعی درست و صحیح بر روی تماشاگران و لیدرها	۲۵	۱۰۰
۱۹	عدم حضور داوران و کارشناسان در برنامه‌های جایگزین برنامه نود	۲۵	۱۰۰	۳۸	عدم حضور مدیران باشگاه‌های فوتبال در برنامه‌های جایگزین برنامه نود	۲۵	۱۰۰

بیشتر از ۷۰ درصد می‌باشد و همه آن‌ها برای دور سوم دلفی (رتبه‌بندی) باقی می‌ماند.

همان‌طور که در جدول ۴ مشاهده می‌شود، همه عوامل در دور دوم دلفی دارای پاسخ مثبت

یافته‌های حاصل از تکنیک تاپسیس

نتایج حاصل از به‌کارگیری تکنیک تاپسیس به ترتیب در قالب جدول (۵) ماتریس تصمیم‌گیری، جدول (۶)، ماتریس تصمیم نرمال شده، جدول (۷)، ماتریس تصمیم نرمال شده

موزون، جدول (۸)، راه‌حل‌های ایده آل مثبت و منفی، جدول (۹)، فاصله هر یک از گزینه‌ها با گزینه‌های ایده آل مثبت و منفی و جدول (۱۰)، ضریب نزدیکی و رتبه‌بندی آورده شده است که دقیقاً بر اساس مراحل کلی تاپسیس است.

جدول ۵. ماتریس تصمیم‌گیری

گزینه	N 1	N 2	N 3	N 4	N 5	N 6	N 7	N 8	N 9	N 10	N 11	N 12	N 13	N 14	N 15	N 16	N 17	N 18	N 19	N 20	N 21	N 22	N 23	N 24	N 25
T 1	۵	۵	۲	۵	۱	۴	۴	۴	۴	۵	۴	۴	۵	۲	۲	۲	۲	۴	۴	۲	۲	۲	۴	۴	۴
T 2	۵	۵	۲	۵	۲	۴	۴	۴	۲	۴	۲	۲	۵	۲	۲	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴
T 3	۵	۲	۲	۲	۱	۴	۴	۴	۲	۵	۱	۵	۵	۳	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۳	۴	۴	۴	۴
T 4	۵	۵	۴	۴	۴	۲	۳	۳	۳	۴	۲	۲	۲	۲	۲	۴	۴	۵	۴	۴	۲	۴	۴	۴	۴
T 5	۴	۴	۴	۲	۲	۴	۴	۴	۱	۲	۲	۲	۲	۲	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۲	۲	۲	۲	۲
T 6	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۱	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
T 7	۴	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
T 8	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
T 9	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
T 10	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴
T 11	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
T 12	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
T 13	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
T 14	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
T 15	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
T 16	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
T 17	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
T 18	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
T 19	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
T 20	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
T 21	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
T 22	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
T 23	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
T 24	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
T 25	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
T 26	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
T 27	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
T 28	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
T 29	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
T 30	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
T 31	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
T 32	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
T 33	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲

./۰۰۱۱	./۰۰۱۱	./۰۰۱۱	./۰۰۱۱	./۰۰۱۱	./۰۰۱۱	./۰۰۰۷	./۰۰۰۹	./۰۰۰۹	./۰۰۰۹	./۰۰۱۱	./۰۰۱۱	./۰۰۱۱
./۱۳۸۷	./۱۳۸۷	./۱۱۹	./۱۱۹	./۱۳۸۷	./۱۳۸۷	./۱۱۹	./۱۳۸۷	./۱۳۸۷	./۱۳۸۷	./۱۳۸۷	./۱۳۸۷	./۱۳۸۷
./۱۴۰۵	./۱۴۰۵	./۱۴۰۵	./۱۱۳۴	./۱۱۳۴	./۱۴۰۵	./۱۱۳۴	./۱۴۰۵	./۱۱۳۴	./۱۴۰۵	./۱۱۳۴	./۱۴۰۵	./۱۴۰۵
./۱۲۱۳	./۱۲۱۳	./۰۹۱	./۱۲۱۳	./۰۹۱	./۱۲۱۳	./۱۲۱۳	./۱۲۱۳	./۰۹۱	./۱۲۱۳	./۱۲۱۳	./۱۲۱۳	./۰۹۱
./۱۳۸۳	./۱۳۸۳	./۱۱۸۷	./۱۱۸۷	./۱۳۸۳	./۱۳۸۳	./۱۱۸۷	./۱۳۸۳	./۰۸۹	./۱۳۸۳	./۱۳۸۳	./۱۳۸۳	./۱۱۸۷
./۰۹۶۹	./۱۶۱۵	./۱۲۹۲	./۰۹۶۹	./۱۲۹۲	./۰۹۶۹	./۰۹۶۹	./۰۹۶۹	./۰۶۶۶	./۱۲۹۲	./۱۲۹۲	./۱۲۹۲	./۰۶۶۶
./۱۲۲۵	./۱۵۳۱	./۱۲۲۵	./۱۲۲۵	./۱۲۲۵	./۱۲۲۵	./۱۲۲۵	./۱۲۲۵	./۱۲۲۵	./۱۲۲۵	./۱۲۲۵	./۱۲۲۵	./۱۲۲۵
./۱۳۸۲	./۰۶۱۱	./۱۳۸۲	./۰۹۶۲	./۱۳۸۲	./۱۳۸۲	./۰۹۶۲	./۱۳۸۲	./۱۳۸۲	./۱۳۸۲	./۱۳۸۲	./۱۳۸۲	./۰۹۶۲
./۰۷۰۹	./۱۴۱۹	./۱۰۶۴	./۰۷۰۹	./۱۴۱۹	./۱۴۱۹	./۰۷۰۹	./۱۴۱۹	./۰۷۰۹	./۱۴۱۹	./۱۴۱۹	./۱۴۱۹	./۱۴۱۹
./۰۶۸۹	./۰۹۷۲	./۱۲۹۶	./۱۲۹۶	./۰۹۷۲	./۱۲۹۶	./۰۹۷۲	./۱۲۹۶	./۰۹۷۲	./۱۲۹۶	./۱۲۹۶	./۱۲۹۶	./۰۹۷۲
./۰۶۳۹	./۰۹۵۸	./۱۳۷۸	./۱۳۷۸	./۱۵۹۷	./۱۵۹۷	./۰۹۵۸	./۱۳۷۸	./۰۹۵۸	./۱۳۷۸	./۱۳۷۸	./۱۳۷۸	./۰۹۵۸
./۱۳۸	./۱۳۸	./۱۰۳۵	./۱۰۳۵	./۱۳۸	./۱۳۸	./۱۰۳۵	./۱۳۸	./۱۰۳۵	./۱۳۸	./۱۰۳۵	./۱۳۸	./۱۳۸
./۰۹۲۷	./۱۲۳۶	./۰۹۲۷	./۰۹۲۷	./۱۵۶۴	./۱۵۶۴	./۱۲۳۶	./۱۵۶۴	./۱۲۳۶	./۱۵۶۴	./۱۲۳۶	./۱۲۳۶	./۰۹۲۷
./۱۳۴۸	./۱۰۱۱	./۱۰۱۱	./۱۳۴۸	./۱۳۴۸	./۱۳۴۸	./۱۰۱۱	./۱۳۴۸	./۱۳۴۸	./۱۳۴۸	./۱۳۴۸	./۱۳۴۸	./۱۰۱۱
./۱۳۵۸	./۱۳۵۸	./۱۳۵۸	./۰۶۷۹	./۱۳۵۸	./۱۳۵۸	./۱۰۱۸	./۱۳۵۸	./۱۰۱۸	./۱۳۵۸	./۱۳۵۸	./۱۳۵۸	./۱۳۵۸
./۱۳۷۳	./۱۵۹۲	./۱۳۷۳	./۱۳۷۳	./۱۵۹۲	./۱۵۹۲	./۱۳۷۳	./۱۵۹۲	./۱۳۷۳	./۱۵۹۲	./۱۳۷۳	./۱۳۷۳	./۰۹۵۵
./۱۶۱	./۲۱۴۷	./۱۶۱	./۱۶۱	./۱۰۷۴	./۲۱۴۷	./۲۱۴۷	./۱۰۷۴	./۱۰۷۴	./۲۱۴۷	./۲۱۴۷	./۲۱۴۷	./۰۵۳۷
./۰۷۱۳	./۰۷۱۳	./۰۷۱۳	./۱۳۲۷	./۱۳۲۷	./۱۳۲۷	./۰۷۱۳	./۱۳۲۷	./۰۷۱۳	./۱۳۲۷	./۱۳۲۷	./۱۳۲۷	./۱۰۷
./۱۰۸۷	./۱۰۸۷	./۱۰۸۷	./۱۰۸۷	./۱۰۸۷	./۱۰۸۷	./۱۰۸۷	./۱۰۸۷	./۱۰۸۷	./۱۰۸۷	./۱۰۸۷	./۱۰۸۷	./۱۳۵۹
./۱۷۸	./۱۷۸	./۱۷۸	./۰۹۶	./۱۷۸	./۱۷۸	./۰۹۶	./۱۷۸	./۰۹۶	./۱۷۸	./۱۷۸	./۱۷۸	./۰۹۶
./۱۶۵۸	./۱۲۳۴	./۰۸۲۹	./۱۲۳۴	./۱۶۵۸	./۱۶۵۸	./۰۸۲۹	./۱۶۵۸	./۱۶۵۸	./۱۶۵۸	./۱۶۵۸	./۱۶۵۸	./۰۸۲۹
./۱۳۴۳	./۰۶۷۲	./۰۶۷۲	./۱۳۴۳	./۱۳۴۳	./۱۳۴۳	./۱۰۰۷	./۱۳۴۳	./۱۳۴۳	./۱۳۴۳	./۱۳۴۳	./۱۳۴۳	./۱۰۰۷
./۱۴۱	./۱۴۱	./۱۰۵۷	./۱۴۱	./۱۴۱	./۱۴۱	./۱۰۵۷	./۱۴۱	./۱۰۵۷	./۱۴۱	./۱۴۱	./۱۴۱	./۱۰۵۷
./۱۳۵۲	./۱۳۵۲	./۱۳۵۲	./۱۳۵۲	./۱۳۵۲	./۱۳۵۲	./۱۳۵۲	./۱۳۵۲	./۱۳۵۲	./۱۳۵۲	./۱۳۵۲	./۱۳۵۲	./۱۳۵۲
./۱۳۴۹	./۰۹۳۷	./۱۳۴۹	./۱۳۴۹	./۱۳۴۹	./۱۳۴۹	./۰۹۳۷	./۱۳۴۹	./۰۹۳۷	./۱۳۴۹	./۱۳۴۹	./۱۳۴۹	./۰۹۳۷

./۰۰۰۹	۱	./۰۰۰۹	./۰۰۰۷
./۱۴۸۷	./۰۱۱۹	./۰۱۱۹	./۰۱۴۸۷
./۱۴۰۵	./۰۱۲۴	./۰۱۴۰۵	./۰۱۴۰۵
./۰۱۵۱۶	./۰۱۵۱۶	./۰۱۵۱۶	./۰۱۵۱۶
./۰۱۴۸۳	./۰۱۴۸۳	./۰۱۱۸۷	./۰۱۱۸۷
./۰۱۶۱۵	./۰۰۹۶۹	./۰۱۶۱۵	./۰۱۲۹۲
./۰۰۹۱۹	۱۵۳۱	./۰۱۲۲۵	./۰۱۲۲۵
./۰۱۷۸۲	./۰۰۹۶۲	./۰۱۶۰۳	./۰۱۷۸۲
./۰۰۰۶۴	./۰۱۴۱۹	./۰۰۰۶۴	./۰۱۴۱۹
./۰۱۱۶۲	./۰۱۱۶۲	./۰۱۱۶۲	./۰۰۹۷۲
./۰۰۹۵۸	./۰۰۹۵۸	./۰۱۵۹۷	./۰۱۵۹۷
./۰۱۷۲۵	./۰۱۷۲۵	./۰۱۲۸	./۰۱۲۸
./۰۱۵۴۵	./۰۱۵۴۵	./۰۱۵۴۵	./۰۱۵۴۵
./۰۱۳۴۸	./۰۱۳۴۸	./۰۰۱۱۱	./۰۱۳۴۸
./۰۱۲۵۸	./۰۱۲۵۸	./۰۰۶۹۷	./۰۰۶۹۷
./۰۰۹۵۵	./۰۰۹۵۵	./۰۰۹۵۵	./۰۰۹۵۵
./۰۰۵۲۷	./۰۰۵۲۷	./۰۰۰۷۴	./۰۰۰۷۴
./۰۱۲۲۷	./۰۱۲۲۷	./۰۱۲۲۷	./۰۱۲۲۷
./۰۱۲۵۹	./۰۱۲۵۹	./۰۱۲۵۹	./۰۱۲۵۹
./۰۰۰۱۶	./۰۰۰۱۶	./۰۰۱۲۸	./۰۰۱۲۸
./۰۱۲۴۴	./۰۱۲۴۴	./۰۱۶۵۸	./۰۱۲۴۴
./۰۱۳۳۳	./۰۱۳۳۳	./۰۱۶۷۹	./۰۱۳۳۳
./۰۰۱۴۱	./۰۰۱۴۱	./۰۰۱۴۱	./۰۰۱۴۱
./۰۱۳۵۲	./۰۱۳۵۲	./۰۱۳۵۲	./۰۱۳۵۲
./۰۱۵۶۲	./۰۱۵۶۲	./۰۱۲۴۹	./۰۱۲۴۹
T35	T36	T37	T38

جدول ۷. وزن دهی به ماتریس نرمال شده

N25	./۰۰۰۸	./۰۰۰۸	./۰۰۰۸	./۰۰۰۶	./۰۰۰۶	./۰۰۰۸	./۰۰۰۶	./۰۰۰۶	./۰۰۰۸
N24	./۰۰۰۱	./۰۰۰۱	./۰۰۰۱	./۰۰۰۱	./۰۰۰۱	./۰۰۰۱	./۰۰۰۱	./۰۰۰۱	./۰۰۰۱
N23	./۰۰۰۲	./۰۰۰۵	./۰۰۰۴	./۰۰۰۵	./۰۰۰۳	./۰۰۰۴	./۰۰۰۳	./۰۰۰۳	./۰۰۰۳
N22	./۰۰۰۷	./۰۰۰۷	./۰۰۰۵	./۰۰۰۷	./۰۰۰۵	./۰۰۰۷	./۰۰۰۵	./۰۰۰۵	./۰۰۰۵
N21	./۰۰۰۳	./۰۰۰۳	./۰۰۰۱	./۰۰۰۳	./۰۰۰۵	./۰۰۰۱	./۰۰۰۳	./۰۰۰۱	./۰۰۰۳
N20	./۰۰۰۸	./۰۰۰۱۱	./۰۰۰۸	./۰۰۰۸	./۰۰۰۵	./۰۰۰۸	./۰۰۰۸	./۰۰۰۸	./۰۰۰۸
N19	./۰۰۰۱	./۰۰۰۱	./۰۰۰۱	./۰۰۰۱	./۰۰۰۱	./۰۰۰۱	./۰۰۰۱	./۰۰۰۱	./۰۰۰۱
N18	./۰۰۰۱	./۰۰۰۱	./۰۰۰۱	./۰۰۰۱	./۰۰۰۱	./۰۰۰۱	./۰۰۰۱	./۰۰۰۱	./۰۰۰۱
N17	./۰۰۰۸	./۰۰۰۱۱	./۰۰۰۱۱	./۰۰۰۱	./۰۰۰۱	./۰۰۰۱	./۰۰۰۱	./۰۰۰۱	./۰۰۰۱
N16	./۰۰۰۱	./۰۰۰۸	./۰۰۰۱	./۰۰۰۸	./۰۰۰۸	./۰۰۰۱	./۰۰۰۱	./۰۰۰۱	./۰۰۰۸
N15	./۰۰۰۱	./۰۰۰۱	./۰۰۰۴	./۰۰۰۱	./۰۰۰۴	./۰۰۰۱	./۰۰۰۴	./۰۰۰۱	./۰۰۰۲
N14	./۰۰۰۷	./۰۰۰۷	./۰۰۰۷	./۰۰۰۵	./۰۰۰۹	./۰۰۰۵	./۰۰۰۹	./۰۰۰۷	./۰۰۰۹
N13	./۰۰۰۲	./۰۰۰۲	./۰۰۰۲	./۰۰۰۷	./۰۰۰۱	./۰۰۰۵	./۰۰۰۵	./۰۰۰۵	./۰۰۰۷
N12	./۰۰۰۵	./۰۰۰۴	./۰۰۰۴	./۰۰۰۴	./۰۰۰۴	./۰۰۰۳	./۰۰۰۳	./۰۰۰۴	./۰۰۰۵
N11	./۰۰۰۲	./۰۰۰۹	./۰۰۰۳	./۰۰۰۹	./۰۰۰۱	./۰۰۰۲	./۰۰۰۹	./۰۰۰۴	./۰۰۰۹
N10	./۰۰۰۴	./۰۰۰۲	./۰۰۰۴	./۰۰۰۲	./۰۰۰۹	./۰۰۰۴	./۰۰۰۲	./۰۰۰۴	./۰۰۰۳
N9	./۰۰۰۵	./۰۰۰۳	./۰۰۰۳	./۰۰۰۳	./۰۰۰۳	./۰۰۰۳	./۰۰۰۳	./۰۰۰۳	./۰۰۰۳
N8	./۰۰۰۸	./۰۰۰۸	./۰۰۰۸	./۰۰۰۱	./۰۰۰۸	./۰۰۰۱	./۰۰۰۸	./۰۰۰۱	./۰۰۰۸
N7	./۰۰۰۲	./۰۰۰۲	./۰۰۰۲	./۰۰۰۲	./۰۰۰۲	./۰۰۰۲	./۰۰۰۲	./۰۰۰۲	./۰۰۰۲
N6	./۰۰۰۴	./۰۰۰۵	./۰۰۰۳	./۰۰۰۴	./۰۰۰۴	./۰۰۰۴	./۰۰۰۳	./۰۰۰۴	./۰۰۰۴
N5	./۰۰۰۳	./۰۰۰۷	./۰۰۰۳	./۰۰۰۷	./۰۰۰۷	./۰۰۰۱	./۰۰۰۷	./۰۰۰۱	./۰۰۰۷
N4	./۰۰۰۱	./۰۰۰۱	./۰۰۰۱	./۰۰۰۸	./۰۰۰۸	./۰۰۰۸	./۰۰۰۱	./۰۰۰۸	./۰۰۰۴
N3	./۰۰۰۸	./۰۰۰۸	./۰۰۰۸	./۰۰۰۴	./۰۰۰۸	./۰۰۰۸	./۰۰۰۳	./۰۰۰۵	./۰۰۰۱
N2	./۰۰۰۴	./۰۰۰۴	./۰۰۰۸	./۰۰۰۴	./۰۰۰۸	./۰۰۰۸	./۰۰۰۴	./۰۰۰۴	./۰۰۰۴
N1	./۰۰۰۵	./۰۰۰۵	./۰۰۰۵	./۰۰۰۵	./۰۰۰۴	./۰۰۰۴	./۰۰۰۳	./۰۰۰۳	./۰۰۰۳
ماتریس وزنی	T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9

جدول ۹. تعیین اندازه فاصله از راه حل ایده آل مثبت و منفی

اندازه فاصله	+	-	اندازه فاصله	+	-
1 T	۰/۸۴۰۱	۰/۰۰۴۶	20 T	۰/۸۴۰۱	۰/۰۰۲۷
2 T	۰/۸۴۰۱	۰/۰۰۳۶	21 T	۰/۸۳۹۹	۰/۰۰۲۲
3 T	۰/۸۴۰۱	۰/۰۰۲۶	22 T	۰/۸۳۹۹	۰/۰۰۳۲
4 T	۰/۸۴۰۳	۰/۰۰۳۵	23 T	۰/۸۳۹۹	۰/۰۰۳۳
5 T	۰/۸۴۰۳	۰/۰۰۲۱	24 T	۰/۸۳۹۹	۰/۰۰۲۷
6 T	۰/۸۴۰۱	۰/۰۰۲۴	T 25	۰/۸۳۹۹	۰/۰۰۲۴
7 T	۰/۸۴۰۳	۰/۰۰۲۵	26 T	۰/۸۳۹۹	۰/۰۰۲۴
8 T	۰/۸۴۰۵	۰/۰۰۲۵	27 T	۰/۸۳۹۹	۰/۰۰۲۶
9 T	۰/۸۴۰۱	۰/۰۰۲۵	T 28	۰/۸۳۹۹	۰/۰۰۳۱
10 T	۰/۸۳۹۹	۰/۰۰۳۷	T 29	۰/۸۳۹۹	۰/۰۰۳۲
11 T	۰/۸۳۹۹	۰/۰۰۴۸	T 30	۰/۸۴۰۳	۰/۰۰۴۶
12 T	۰/۸۳۹۹	۰/۰۰۳۵	T 31	۰/۸۳۹۹	۰/۰۰۳۷
13 T	۰/۸۳۹۹	۰/۰۰۳۴	T 32	۰/۸۳۹۹	۰/۰۰۳۱
14 T	۰/۸۳۹۹	۰/۰۰۳۸	T 33	۰/۸۳۹۹	۰/۰۰۲۷
15 T	۰/۸۳۹۹	۰/۰۰۳۱	T 34	۰/۸۳۹۹	۰/۰۰۳۲
16 T	۰/۸۳۹۹	۰/۰۰۴۷	T 35	۰/۸۴۰۱	۰/۰۰۲۷
17 T	۰/۸۴۰۳	۰/۰۰۴۶	T 36	۰/۰۰۴۲	۰/۸۴۰۵
18 T	۰/۸۴۰۱	۰/۰۰۲۶	T 37	۰/۸۴۰۱	۰/۰۰۳۳
19 T	۰/۸۴۰۱	۰/۰۰۲۹	T 38	۰/۸۴۰۳	۰/۰۰۲۹

جدول ۱۰. محاسبه نزدیکی به راه حل ایده آل مثبت و منفی همچنین رتبه بندی گزینه ها

نتیجه	ضریب نزدیکی	نتیجه	ضریب نزدیکی	نتیجه	ضریب نزدیکی
T 1	۰/۰۰۵۸	T 12	۰/۰۰۳۸	T 17	۰/۰۰۱۷
T 2	۰/۰۰۵۶	T 13	۰/۰۰۳۵	T 15	۰/۰۰۱۵
T 10	۰/۰۰۵۵	T 31	۰/۰۰۳۳	T 14	۰/۰۰۱۵
T 5	۰/۰۰۵۴	T 24	۰/۰۰۳۲	T 11	۰/۰۰۱۴
T 3	۰/۰۰۵۲	T 23	۰/۰۰۳۰	T 6	۰/۰۰۱۲
T 4	۰/۰۰۵۱	T 38	۰/۰۰۲۷	T 7	۰/۰۰۱۱
T 27	۰/۰۰۴۹	T 35	۰/۰۰۲۵	T 8	۰/۰۰۱۱
T 33	۰/۰۰۴۷	T 34	۰/۰۰۲۴	T 9	۰/۰۰۱۰
T 36	۰/۰۰۴۶	T 16	۰/۰۰۲۲	T 22	۰/۰۰۰۹
T 37	۰/۰۰۴۵	T 30	۰/۰۰۲۱	T 21	۰/۰۰۰۸
T 32	۰/۰۰۴۲	T 29	۰/۰۰۲۱	T 20	۰/۰۰۰۷
T 28	۰/۰۰۴۱	T 25	۰/۰۰۲۰	T 19	۰/۰۰۰۳
T 26	۰/۰۰۳۹	T 18	۰/۰۰۱۹		

تحلیل محتوای برنامه تلویزیونی ورزشی نود پرداختند بیان می‌کنند که موضوعات مطرح در پخش زنده برنامه نود در حدود ۶۶ درصد پیرامون موضوعات اصلی (مدیریتی، داوری مالی و فنی) بوده است که این عامل نشان‌دهنده تأثیر مثبت در روند داوری لیگ برتر فوتبال دارد.

کم شدن بیننده‌های تلویزیونی نیز دومین پیامد حذف برنامه نود بر روی لیگ برتر فوتبال گزارش شد. (Enayati Shokkalei et al (2012 در نتایج پژوهش خود به این نتیجه رسید که برنامه‌های فوتبال تلویزیون، توجه و علاقه بیشتر اқشار را به خود جلب کرده است چنان‌که بیشتر مردم هم مخاطب این برنامه (نود) هستند و هم به آن‌ها اعتماد و از آن‌ها رضایت دارند؛ که بعد از حذف برنامه نود از لیست صداوسیما که این برنامه یکی از پر بیننده‌ترین برنامه‌های صداوسیما بود بیننده‌های تلویزیونی نیز نسبت به قبل کمتر شده و از برنامه‌های جایگزین برنامه نود استقبال چندانی نمی‌شود. ولی زاده و همکاران (2015) Vali Zadeh et al نیز در نتایج پژوهش خود بیان می‌کنند که برنامه نود به‌عنوان پرمخاطب‌ترین برنامه ورزشی تلویزیونی می‌باشد؛ که با حذف این برنامه از لیست صداوسیما بیننده‌های تلویزیونی نیز کمتر شده است.

کاهش فروش بلیت مسابقات لیگ برتر فوتبال نیز از پیامدهای حذف برنامه نود می‌باشد. (Mortazavi et al (2014 در پژوهشی که بررسی نقش رسانه در جذب تماشاگران تیم‌های فوتبال استان خراسان رضوی حاضر در لیگ آزادگان پرداخته بودند بیان می‌کنند که پوشش خبری بازی‌های فوتبال توسط تلویزیون و پوشش تلویزیونی بازی‌ها از اهمیت بالایی در جذب تماشاگران در استادیوم‌های فوتبال برخوردار

بر اساس یافته‌های حاصل از تاپسیس (جدول ۱۰) عوامل افزایش ناداوری‌ها در بازی‌های لیگ، کم شدن بیننده‌های تلویزیونی و کاهش فروش بلیت مسابقات لیگ برتر به ترتیب رتبه اول تا سوم مهم‌ترین تأثیر حذف برنامه نود بر روی لیگ برتر شناخته شده است؛ و همچنین به ترتیب عدم حضور داوران، کارشناسان و بازیکنان و نیز مربیان و کادر فنی در برنامه‌های جایگزین برنامه نود از کم‌اهمیت‌ترین عوامل اثرگذار حذف برنامه نود بر روی لیگ برتر می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف اصلی این پژوهش تحلیل حذف برنامه نود بر روی لیگ برتر فوتبال ایران بود. نتایج نشان داد که افزایش ناداوری‌ها در بازی‌های لیگ مهم‌ترین پیامد حذف برنامه نود بر روی لیگ برتر می‌باشد. (Ramazani Nejad et al (2011 در پژوهشی که به مقایسه میزان دستیابی برنامه ورزشی نود به اهداف خود از دیدگاه مدیران، کادر فنی و داوران فوتبال لیگ برتر پرداخته بودند عنوان کردند که داوران برای کم کردن تنش در مسائل داوری، تماس تلفنی مستقیم با این برنامه داشته‌اند که این عامل باعث می‌شود در مسابقات لیگ داوری بهتر شده و کمتر اشتباه داشته باشند. در سال‌های گذشته این فرصت برای داوران وجود داشت تا با برقراری تماس با برنامه از قضاوت خود دفاع کنند و مسائل خود مانند مسائل معیشتی و مدیریتی را نیز مطرح سازند. در برنامه نود با حضور کارشناس داوری که مهمان ثابت هر برنامه بود در مورد صحنه‌های مبهم بحث و گفتگو می‌شد و این عامل باعث می‌شد تأثیر مثبت روی داوری لیگ برتر داشته باشد. همچنین (2012) Ghasemi et al نیز در پژوهشی که با عنوان

می‌باشد. (Dehghani et al (2015) نیز در نتایج پژوهش خود بیان می‌کنند که فوتبال در ایران از رایج‌ترین و پرطرفدارترین ورزش‌ها می‌باشد که در مقایسه با سایر رشته‌ها، بیشترین تعداد ورزشکاران و تماشاچیان را به خود اختصاص می‌دهد، تماشاچیانی که برای تماشای مسابقات فوتبال در ورزشگاه‌ها حضور پیدا می‌کنند که تماشاچیان مهم‌ترین سرمایه باشگاه‌های فوتبال می‌باشند. (Fathi Nia (2010) نیز در نتایج پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که رفتار تماشاگران در بازی‌های حساس همواره یکی از دغدغه‌های مسئولان برگزاری این بازی‌ها و جامعه ورزش کشور بوده است؛ زیرا این رفتارها در اغلب بازی‌ها منشأ برخی آسیب‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی بوده‌اند. همچنین (Falah Kazemi et al (2017) در پژوهشی که به تحلیل عوامل مؤثر بر وجود صندلی‌های خالی در استادیوم‌های فوتبال پرداخته بودند بیان می‌کنند که از نظر تماشاگران، عامل جذابیت استادیوم‌های فوتبال بیشترین اهمیت برخوردار می‌باشد که این حضور تماشاچیان توسط پوشش بهتر رسانه‌ها بیشتر می‌شود.

کاهش درآمد فدراسیون فوتبال از صداوسیما نیز از دیگر پیامدهای حذف برنامه نود بر روی لیگ برتر فوتبال ایران می‌باشد. (Rezaei et al (2016) در پژوهشی که به بررسی موانع توسعه روابط متقابل باشگاه‌های فوتبال و سازمان صداوسیما در ایران پرداخته بودند بیان می‌کنند که حق پخش تلویزیونی مهم‌ترین منبع درآمد مالی باشگاه‌های فوتبال در دنیا می‌باشد که این موضوع در ایران هنوز وجاهت قانونی نیافته و باشگاه‌های فوتبال را با مشکلات جدی روبرو کرده است. همچنین (Elsan (2013) در نتایج

پژوهش خود بیان می‌کند که حق پخش برای باشگاه‌های ورزشی، منافاتی با مقررات خاص راجع به صداوسیما نداشته، با توجه به حرفه‌ای شدن بسیاری از شاخه‌های ورزش و پخش ورزشی در کشور، شناسایی چنین حقی ضروری به نظر می‌رسد. همان‌طور که نتایج این پژوهش نشان می‌دهد یکی از مهم‌ترین دلایل کاهش درآمد فدراسیون از صداوسیما؛ حذف برنامه نود می‌باشد چون این برنامه در طول ۲۰ سال که از صداوسیما پخش شد توانست بیننده‌های زیادی را در بین مردم به خود جلب کند و همچنین تبلیغات و آگهی‌های بازرگانی در این برنامه با تعرفه بالایی پخش می‌شد اینجاست که بحث کاهش درآمد فدراسیون از صداوسیما نقش پررنگ‌تری به خود می‌گیرد. طبق نتایج پژوهش نیز نشان داد عامل دیگری که در کاهش درآمد فدراسیون فوتبال از برنامه نود تأثیرگذار است کاهش سهم درآمدی اپراتورهای تلفن همراه می‌باشد؛ که در زمان پخش برنامه نود مسابقات پیامکی انجام می‌شد که مخاطبین زیادی در این مسابقات شرکت می‌کردند و مبالغ زیادی سهم اپراتورها می‌شد که درصدی نیز به حساب فدراسیون واریز شده با حذف برنامه نود نیز این منبع درآمدی نیز کاهش یافت.

افزایش فساد در لیگ برتر فوتبال ایران یکی دیگر از پیامدهای حذف برنامه نود بر روی لیگ برتر فوتبال می‌باشد، (Shafiei et al (2018) در نتایج پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که بالاترین رتبه شکل‌های فساد از دیدگاه بازیکنان، مربیان، داوران، کادر فنی و مدیریتی و اصحاب رسانه؛ تبانی و از دیدگاه اعضای آکادمی فوتبال تحصیل مال از طریق نامشروع بود.

همان‌طور که نتایج پژوهش نیز نشان داد عامل دیگری که در تأثیر حذف برنامه نود بر روی لیگ برتر فوتبال تأثیرگذار است عدم بروز فساد در بخش داوران فوتبال می‌باشد. علاوه بر این افزایش خروج دلار از ایران دز شرایط فعلی اقتصادی کشور به دلیل افزایش خرید بازیکنان بی‌کیفیت از خارج از کشور نیز از عوامل مؤثر حذف برنامه نود بر روی لیگ برتر فوتبال کشور عنوان شد. همچنین (Donyani et al (2019 در پژوهشی که به شناسایی عوامل مؤثر در پول-شویی در ورزش پرداختند بیان می‌کنند که مقوله‌های اصلی شامل عوامل زمینه‌ای (مسمومیت فضای اقتصادی)، عوامل ساختاری (سلامت نداشتن ساختار اقتصادی) و عوامل رفتاری (نبود نظارت شفاف بر امور مالی) هستند؛ و نیز بر اساس میزان اثرگذاری عوامل مؤثر در پول‌شویی که در بین آن‌ها مسمومیت فضای اقتصادی بیشترین سهم را داشت، برای پیشگیری از پول‌شویی در ورزش باید نظارت شفاف امور مالی، سلامت ساختار اقتصادی و بهبود فضای اقتصادی جریان‌های مالی حاکم در ورزش وجود داشته باشند.

پنهان ماندن فساد از دید مردم نیز یکی دیگر از پیامدهای حذف برنامه نود بر روی لیگ برتر فوتبال می‌باشد. (Najafi et al (2012 در پژوهشی به بررسی عوامل مؤثر بر بروز فساد در سازمان‌های ورزشی (مطالعه موردی فساد اداری در فدراسیون فوتبال جمهوری اسلامی ایران) پرداخته بودند بیان می‌کنند که عوامل فرهنگی بیشترین نقش را در بروز و گسترش فساد اداری دارند و در بین روش‌های مختلف کنترل فساد اداری نیز خصوصی‌سازی به‌عنوان مهم‌ترین روش کنترل شناخته‌شده است. افزایش دلالتان

در لیگ برتر نیز از دیگر پیامدهای حذف برنامه نود بر روی لیگ برتر فوتبال عنوان شد. (2012) Ghasemi et al در نتایج پژوهش خود عنوان کردند که در سال‌های اخیر با روند حرفه‌ای شدن فوتبال و رد بدل شدن پول‌های فراوان برای خرید بازیکنان، استخدام مربیان و پرداخت‌های هنگفت به کادرفعال مدیریتی باشگاه‌ها در فوتبال چشم همه را خیره کرده و موجبات بروز انتقادهای جدی را فراهم آورده است. برنامه نود هم این مهم را مورد توجه ویژه قرار داده و از زد و بندهای پشت‌صحنه و قراردادهای پنهان و آشکار و دلالت‌های بازی‌های برخی از عناصر که منجر به هدر دادن بیت‌المال و شوق دادن آن‌ها به جیب تعدادی از افراد سودجو شده است هر از چند گاهی پرده برمی‌داشت با حذف برنامه نود خرید بازیکنان بی‌کیفیت در لیگ نوزدهم فوتبال افزایش یافت، دلالت‌ها زیاده شده و همه این فسادها از دید مردم پنهان می‌ماند.

اواخر اسفند سال ۱۳۹۷ و تنها چند روز پس از آنکه برنامه نود در یک رقابت پرحاشیه به‌عنوان محبوب‌ترین برنامه تلویزیونی از نگاه مردم انتخاب شد، خبر توقف پخش این برنامه در رسانه‌ها اعلام شد. در حال حاضر بعد از توقف برنامه نود کیفیت برنامه‌های ورزشی تلویزیون و گزارش‌های فوتبال به‌شدت افت کرده و عرصه برای گزارشگران پراشتباه و کم مطالعه باز شده است؛ و از سویی دیگر در نبود برنامه نود مسائل و حواشی فوتبال ایران به دست فراموشی سپرده شده است و کسی نیست تا مسئولان ورزش ایران را وادار به پاسخگویی در برنامه زنده تلویزیونی کنند و همه مسئولین فدراسیون و باشگاه‌های فوتبال چراغ خاموش در حال انجام

- Contracts, Comparative Law Research, 3, 1-24. [Persian]
- Enayati Shokkalei, A., & Mohammad Khani Malkouh, M. (2012). The Role of Television in the Popularization of Football in Iran, *Journal of Communication Research*, 1(69), 71-100. [Persian]
 - Ezzati, A., & Mehrabi, Z. (2017). Analytical Investigation of Live Exercise Talks Based on Dooley and Levinson's Theory of Attachment (2001). *Journal of Communication Management in Sport Media*, 17, 37-50. [Persian]
 - Falah Kazemi, M., Gholi Pour, N., & Eidi, H. (2017). Analysis of factors affecting the use of vacant seats in football stadiums method TOPSIS, 43, 237-256. [Persian]
 - Fathi Nia, M. (2010). Of the Pathology of TV Sports Programs in Addressing the Behavioral Disorders of Football Spectators, *Journal of Communication Research*, 4(64), 105-132. [Persian]
 - Fazeli, N. (2006). Football or reality representation? A Look at the Mediaization of Iranian Football, *Journal of the Iranian Association for Cultural Studies and Communications*, 6, 81-109. [Persian]
 - Fereidouni, M., & Kalateh Seifari, M. (2019). The Impact of Perceived Quality of Television Broadcasting and Viewers' Dependence on Television on Intention to Attend Football Stadiums, *Research in Educational Sport*, 16, 193-212. [Persian]
- کارهای خودشان هستند و همچنین در برنامه‌های جایگزین برنامه نود کمتر نقاط قوت و ضعف فوتبال ایران در معرض کارشناسی قرار می‌گیرد. در مجموع با توجه به عوامل شناسایی شده در مطالعه حاضر، به مسوئلتین امر پیشنهاد می‌شود که با مطالعه پژوهش حاضر و با تکیه بر نتایج پژوهش سایر محققین با توجه به اولویت‌های ارائه شده پیامد حذف برنامه نود بر روی لیگ برتر فوتبال کشور اقدام به پخش مجدد برنامه نود با روشی جدید و رفع این عوامل نمایند تا در نهایت شاهد شکوفایی و پیشرفت هر چه بیشتر فوتبال حرفه‌ای ایران باشیم.
- منابع**
- Arab Narmi, B. (2018). Television and the Development of Sport; A Study in Discourse Theory, *Communication Management in Sports Media*, 20, 53-62. [Persian]
 - Davies, L.E. (2009). Consumers expenditure on sport in the UK: Increased spending or underestimation? *Managing Leisure of Sport ure*, 7:83- 102.
 - Dehghani, Sh., Mehdipour, A., & Azmshah, T. (2015). The impact of demographic, social and motivational circumstances of fans of Ahvaz teams in the Premier League on their attendance in stadiums. *International Research Journal of Applied and Basic Sciences*, 9(3), 237-9
 - Donyani, H., Hosseini, S., & Mohammadi, N. (2019). Identifying Factors Influencing Money Laundering in Sport, *Sport Management Studies*, 55, 17-34. [Persian]
 - Elsan, M. (2013). Comparative Study of Sports Broadcasting

- Corruption in Sports Organizations (A Case Study of Corruption in the Iranian Football Federation), *Journal of Sport Management*, 14, 109-122. [Persian]
- Nielsen, C., & Toft Madsen. M. (2009). Discourses of transparency in the intellectual capital reporting debate. Moving from generic reporting models to management defined information Critical Perspectives on Accounting, 847-854.
 - Ramazani Nejad, R., Damirchi, A., & Ebrahimpour, S. (2011). Comparison of the extent to which goals have been achieved through the viewpoints of managers, technical staff and referees in the Premier League, *Olympic Journal*. 54, 171-184. [Persian]
 - Real, M. R., & Kunz, W. M. (2020). Television and sports. A companion to television, 265-284.
 - Rezaei, Sh., Amiri, M., & Kozhchian, H. (2016). Investigating Barriers to Development of Relationships between Football Clubs and Voice of Music in Iran, *Sport Management*, 2, 189-206. [Persian]
 - Rezvani, F., & Salehi, S. (2014). Evaluation of Information Roles in Social Participation, Education and Cultivation of the Ninety Television Program, *Journal of Communication Management in Sport Media*, 5, 36-41. [Persian]
 - Schallhorn, C. (2019). "The land of football": An analysis of media coverage of the 2014 FIFA World Cup and its effects on people's perceptions of Brazil. *International Journal of Intercultural Relations*, 72, 25-35.
 - Ghasemi, H. (2017). Identification of key factors in the work of a sports reporter and reporter in Iranian Radio and Television, *Communication Management in Sports Media*, 15, 55-74. [Persian]
 - Ghasemi, H., Nourbakhsh, M., Saadipour, I., & Sedighi, F. (2012). Content Analysis of the Ninety Sport Television Program, *Applied Research in Management and Life Sciences in Sport*. 1, 39-48. [Persian]
 - Goldard, B., Moradi, M., & Azizi, D. (2018). Analysis of Production Status of TV Sports Programs, *Journal of Strategic Studies of Sport and Youth*, 43, 211-228. [Persian]
 - Kashgar, S., Ghasemi, H., & Nazari, A. (2014). A study of football fans' loyalty and the role of television in its promotion, *Journal of Sport Management and Motor Behavior*, 19, 111-124. [Persian]
 - Kashgar, S., Karegar, Gh., & Khorshidi, R. (2011). Role of Media in Transferring Ethical Values and Its Relation to Vandalism in Football, *Journal of Communication Research*, 4(68), 71-105. [Persian]
 - Mortazavi, S., Rajab Zade, M., Jafari, A., Abasi, Sh., & Gol Mohammadi, M. (2014). The Role of Media in Attracting the Spectators of Khorasan Razavi Football Teams in the Azadegan League, *Contemporary Studies in Sport Management*, 7, 55-65. [Persian]
 - Najafi, M., Goodarzi, M., Farahani, A., & Ismaili Bid hndi, H. (2012). Factors Influencing

- Literacy in the Digital Age (pp. 348-366). IGI Global.
- Uribe, R., Buzeta, C., Manzur, E., & Alvarez, I. (2020). Determinants of football TV audience: The straight and ancillary effects of the presence of the local team on the FIFA world cup. *Journal of Business Research*.
 - Vali Zadeh, S., Mushkati, Z., & Fayqee, S. (2015). Analysis of Cultural Intelligence Components in Ninety TV Programs with Emphasis on Sport Management, *Contemporary Studies in Sport Management*, 9, 35-48. [Persian]
 - Shafiei, Sh., & Afroozeh, H. (2018). Identifying and Explaining the Factors Influencing Corruption in Iranian Football, *Journal of Sport Management Studies*, 47, 39-66. [Persian]
 - Shokrani, E., & Agha Pour, M. (2014). Investigating and analyzing the content of sports programs of the Islamic Republic of Iran, *contemporary research in sport management*, 8, 81-92. [Persian]
 - Sirer, E. (2020). Reading the Television Broadcasts on Sports. In *Handbook of Research on Multidisciplinary Approaches to*